

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/213/2022
Identifikačné číslo spisu: 5720202256
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:5720202256.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu obchodnej spoločnosti EuroISO, s. r. o., Bratislava, Dunajská 8, IČO: 36 345 610, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou LEGALIZZ, s. r. o., Beluša, Farská 1156/53, IČO: 47 251 514, proti žalovanému obchodnej spoločnosti SECO AUTOTRANS, s. r. o., Martin, Jesenského 25, IČO: 31 607 713, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Hronček & Partners, s. r. o., Žilina, Kálov 1, IČO: 47 248 327, o ochranu dobrej povesti, vedenom na Okresnom súde Martin sp. zn. 6C/27/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline 26. mája 2022 sp. zn. 9Co/30/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 03. júna 2020 sa voči žalovanému domáhal ochrany dobrej povesti tak, že žalovaný je povinný zdržať sa neoprávnených zásahov do dobrej povesti právnickej osoby žalobcu vo forme ďalšieho zverejňovania, alebo šírenia tvrdení, alebo informácií, a to akýmkoľvek spôsobom a v akejkoľvek forme, z ktorých priamo, alebo nepriamo vyplývajú nasledovné nepravdivé tvrdenia: žalobca zneužil informácie o žalovanom a chcel sa neoprávnene priživiť na recertifikačnom audite vykonávanom u žalovaného, žalobca nelegálne narábal s informáciami a dátami žalovaného. Žalovaný je povinný do 15 dní kalendárnych dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zverejniť na webovej stránke žalovaného www.secoautotrans.sk neprerušene počas obdobia 30 po sebe nasledujúcich kalendárnych dní viditeľne a čitateľne nasledovné ospravedlnenie: „Spoločnosť SECO AUTOTRANS, s. r. o. sa ospravedľňuje spoločnosti EuroISO, s. r. o. za nepravdivé tvrdenia uvedené ňou v liste zo dňa 29. júla 2019, ktorými vyjadrovala neodôvodnené podozrenie zo zneužitia informácií o spoločnosti SECO AUTOTRANS, s. r. o. o činnosti spoločnosti EuroISO, s. r. o. ako aj o neoprávnenom obohatení sa spoločnosti EuroISO, s. r. o. v súvislosti s realizáciou recertifikačného auditu v spoločnosti SECO AUTOTRANS, s. r. o. spoločnosťou LL-C (Certification) Slovakia, s. r. o. Zároveň sa domáhal náhrady trov konania.

2. Okresný súd Martin (ďalej len, „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 20. októbra 2021 č. k. 6C/27/2020 rozhodol tak, že vo výroku I. žalovanému uložil povinnosť v lehote 15 dní od dňa právoplatnosti rozsudku zaslať formou doporučenej listovej zásielky na adresu sídla žalobcu písomné ospravedlnenie v znení: Spoločnosť SECO AUTOTRANS, s. r. o. sa ospravedľňuje spoločnosti EuroISO, s. r. o. za nepravdivé tvrdenia uvedené v emailovej správe zo dňa 29. júla 2019, ktorými vyjadrovala neodôvodnene podozrenie zo zneužitia informácií o spoločnosti SECO AUTOTRANS, s. r. o. o činnosti spoločnosti EuroISO, s. r. o, ako aj neoprávnenom obohatení sa spoločnosti EuroISO, s. r. o. v súvislosti s realizáciou recertifikačného auditu v spoločnosti SECO AUTOTRANS, s. r. o. spoločnosťou LL-C (Certification) Slovakia, s. r. o. Vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku zaslať formou emailovej správy na emailovú adresu office@11-c.cz písomné ospravedlnenie v znení: Spoločnosť SECO AUTOTRANS, s. r. o. sa ospravedľňuje spoločnosti EuroISO, s. r. o. za nepravdivé tvrdenia uvedené v emailovej správe zo dňa 29. júla 2019, ktorými vyjadrovala neodôvodnene podozrenie zo zneužitia informácií o spoločnosti SECO AUTOTRANS, s. r. o. o činnosti spoločnosti EuroISO, s. r. o, ako aj neoprávnenom obohatení sa spoločnosti EuroISO, s. r. o. v súvislosti s realizáciou recertifikačného auditu v spoločnosti SECO AUTOTRANS, s. r. o. spoločnosťou LL-C (Certification) Slovakia, s. r. o. Vo výroku III. súd žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2.1. Rozhodnutie okresný súd zdôvodnil s poukazom na ustanovenie § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, keď mal za preukázané, že správou zo dňa 29. júla 2011 zaslanou A. J. F. ako konateľom žalovaného žalobcovi a súčasne aj na iné emailové adresy, došlo k zásahu do dobrej povesti žalobcu, preto súd žalobu považoval za dôvodnú. Súd nemal preukázané, že by absentovalo tvrdenie o dobrej povesti žalobcu a tiež nebolo vyvrátené, že v predmetnej emailovej správe, ktorej obsah zasiahol do dobrej povesti žalobcu, žalovaný konajúci prostredníctvom svojho štatutárneho orgánu uvádzal nepravdivé skutočnosti o konaní štatutárneho orgánu žalobcu, ako aj samotného žalobcu. Súd v tejto súvislosti uviedol, že občianskoprávna sankcia za neoprávnený zásah do dobrej povesti právnickej osoby je založená na objektívnom princípe, teda nevyžaduje sa popri neoprávnenosti zásahu aj zavinenie pôvodcu neoprávneného zásahu. V tejto súvislosti bolo pre súd irelevantné, že v minulosti zmluvu o spolupráci so žalobcom podpísal iný konateľ spoločnosti - J. F. ml. a že následne medzi konateľmi došlo k nezhodám. Súd mal tiež preukázané, že žalobca v minulosti poskytoval žalovanému služby v súlade so zmluvou v rokoch 2016 - 2018 a za tieto služby žalovaný pravidelne uhrádzal aj žalobcom vystavené faktúry. To, či tieto služby boli poskytnuté podľa predstáv terajšieho štatutára, ako aj ich cena, bolo pre toto konanie bezpredmetné. To, že podľa súčasného štatutára žalovaného nekonal druhý štatutár (syn) podľa predstáv otca - terajšieho štatutára a jeho konanie nebolo v záujme spoločnosti, nemôže bez ďalšieho oprávňovať žalovaného zasahovať nepravdivými a neoverenými tvrdeniami do dobrej povesti žalobcu. Čo sa týka primeranosti požadovanej satisfakcie vo forme písomného ospravedlnenia, tak podľa názoru súdu je primeraná vyvolanému zásahu a v zásade môže ovplyvniť rovnaký okruh subjektov, aký bol ovplyvnený aj vyvolaným zásahom. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na úspech účastníkov v konaní.

3. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 26. mája 2022 sp. zn. 9Co/30/2022 rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 zákona číslo 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej len „CSP“) potvrdil a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vzhľadom na predmet žaloby sa súd prvej inštancie správne zameril na skutočnosť, či v čase zásahu požívala právnická osoba dobrú povesť. Keďže opak v konaní preukázaný nebol, túto podmienku súd prvej inštancie považoval za splnenú. Tiež súhlasil s tým, že sa súd prvej inštancie zaoberal tým, či list A. F. st. ako štatutára žalovaného bol spôsobilý svojím obsahom zasiahnuť a narušiť alebo ohroziť dobrú povesť žalobcu. Tak ako prvostupňový súd, aj odvolací súd dospel k záveru, že tvrdenia žalovaného uvedené v predmetnom liste - emaile, sú nepravdivé. Bolo potvrdené, že žalobca vykonával tzv. predaudit na základe riadnej zmluvy uzatvorenej so žalovaným v tom čase s druhým konateľom spoločnosti, pričom žalovaný za poskytnuté služby pravidelne uhrádzal aj žalobcom vystavené faktúry. Žalobca, resp. jeho štatutárny zástupca, tak získal informácie o spoločnosti v rámci činnosti o vykonaní predauditu, a preto sa

„nepriživoval“ a nezískaval iným spôsobom informácie o žalovanom, ako v rámci činnosti vyplývajúcej zo zmluvy o poskytovaní služieb. Keďže pravdivosť tvrdení žalovaného v emaille zo dňa 29. júla 2019 sa nepreukázala a jednalo sa o vyjadrenia, ktoré boli spôsobilé u žalobcu i u jeho obchodných partnerov, prípadne spoločnosti LL-C, vyvolať spochybnenie dobrej povesti žalobcu, nakoľko žalovaný odmietol dobrovoľne vykonať nápravu, z tohto pohľadu potom aj odvolací súd považoval požadované ospravedlnenie za primerané vyvolanému zásahu. Pokiaľ sa žalovaný s takýmito závermi súdu prvej inštancie nestotožnil, neznamená to, že sú nesprávne. Na námietku žalovaného uvedenú v odvolaní o neposkytnutí služieb podľa zmluvy z roku 2016, odvolací súd uviedol, že táto vec s prejednávanej prípadom nesúvisí a pokiaľ by sa aj tvrdenie preukázalo ako pravdivé (ohľadom poskytnutého plnenia), neopravňuje to žalovaného na zasielanie nepravdivých informácií iným subjektom. V tejto súvislosti tiež považoval za nepodstatné, že podľa žalovaného zmluva bola podpísaná „nedopatrením“ iným konateľom spoločnosti. Pokiaľ teda žalovaný nevyvrátil nepravdivosť ním uvedených tvrdení v emaille zo dňa 29. júla 2019, nemôže súd inak vyhodnotiť skutkový stav (ten zisťoval z dôkazov predložených jednotlivými stranami v tomto konaní) a nemôže to zmeniť ani „oboznámenie sa s iným spisom“ tak, ako to žiadal žalovaný (v zmysle § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky). Na námietku žalovaného týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, resp. jeho zmätočnosti a nepreskúmateľnosti, odvolací súd poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia primeraným spôsobom uviedol zistený skutkový stav, opísal stanoviská procesných strán, zhrnul výsledky vykonaného dokazovania a uviedol právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanej prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s § 220 CSP zdôvodnil. Z odôvodnenia rozsudku jednoznačne vyplynulo, že v tomto prípade súd prejednal žalobu o ochranu dobrej povesti právnickej osoby, kde žalobca vytýkal žalovanému uvedenie nepravdivých údajov o spoločnosti, prípadne konateľovi, ktoré mal prezentovať žalovaný emailom dňa 29. júla 2019. Obsah emailu bol takého charakteru aj doručený takým osobám (spoločnostiam), s ktorými žalobca komunikoval a vykonával spoločnú obchodnú činnosť. Obsah emailu tak bol spôsobilý vyvolať zásah do dobrej povesti právnickej osoby. Bolo na žalovanom, aby dôkazmi potvrdil pravdivosť obsahu emailu, čo sa však v priebehu konania nestalo. Súd prvej inštancie tak vychádzal zo zisteného skutkového stavu, v zmysle ktorého namietané údaje v emaille sú nepravdivé, difamačného charakteru a spôsobilé zasiahnuť do dobrej povesti právnickej osoby. Pretože žalovaný neuviedol v odvolaní žiadne skutočnosti, ktoré by neboli preskúmané súdom prvej inštancie, resp. ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom, z týchto dôvodov potom odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odvodzoval z § 420 písm. f) CSP, z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho aj dovolacieho konania. Tiež žiadal, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 6C/27/2020 zo dňa 20. októbra 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/30/2022 zo dňa 26. mája 2022 až do právoplatného skončenia dovolacieho konania.

4.1. K odôvodneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 ods. písm. f) CSP uviedol, že zo strany súdu druhej inštancie došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces a to konkrétne v tom, že odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní, neposkytol riadne odôvodnenie svojho rozhodnutia a táto vada postihuje aj rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 6C/27/2020 zo dňa 20. októbra 2021. Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd v odôvodnení len prijal závery súdu prvej inštancie, pričom nie je zrejmé, ako sa vysporiadal s námietkami a argumentami žalovaného uvedených v odvolaní týkajúcich sa poskytnutia služieb zo strany žalobcu v zmysle Zmluvy na vykonanie preauditu systému manažérstva zo dňa 26. júla 2016., konania žalobcu proti dobrým mravom., skutočnosti, že žalobca nemohol požívať, resp. svojím konaním stratil dobrú povesť, otázky, či obsahom emailu žalovaného/A. J. F. R. zo dňa 29. júla 2019 boli skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky. Je názoru, že účelom odôvodnenia rozhodnutia je jeho spôsobilosť preukázať

správnosť rozhodnutia vo veci a zároveň aj vytvorenie náležitého podkladu pre kontrolu jeho správnosti, ako aj konania ktoré predchádzalo jeho vydaniu. Súd týmto nesprávnym postupom znemožnil žalovanému, aby uplatnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo spôsobilo vadu konania, ktorá zakladá dôvod na tvrdenie, že konanie ako celok nevykazuje znaky spravodlivosti, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) CSP.

4.2. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ uviedol, že má za to, že predmetné dovolanie je prípustné, nakoľko právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie napádaného rozsudku odvolacieho súdu je právna otázka posúdenia, či obsahom emailu žalovaného/A. J. F. R.. zo dňa 29. júla 2019 boli skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky. Teda v kontexte predmetného sporu ide o vyriešenie uvedenej právnej otázky. Súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi za výroky pozostávajúce z nepravdivých skutkových tvrdení a odvolací súd takéto rozhodnutie napadnutým rozsudkom potvrdil, pričom ani jeden súd sa nijakým spôsobom s uvedenou právnou otázkou nevysporiadal, kedy náležite nerozlišovali medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami pri skúmaní obsahu predmetného emailu zo dňa 29. júla 2019.

4.3. Uviedol, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu prezentovanej v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/149/2009 z 19. septembra 2018, ktorý uviedol, že „k porušeniu práva na česť, resp. dobrú povesť, môže dôjsť slovom, písmom, obrazom i akýmkoľvek iným konaním difamujúcej (zneucťujúcej, znevažujúcej, dehonestujúcej, diskreditačnej) povahy. Ak k takémuto porušeniu malo dôjsť slovom, treba pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku v prvom rade odlíšiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok (kritiku), pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia.“

4.4. Dovolateľ má za to, že odvolací súd nerozlišoval medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami a výroky žalovaného neposudzoval s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti, za ktorých k nim došlo, predovšetkým so zreteľom na ich podstatu a sledovaný cieľ. To malo za následok, že považoval za nepravdivé výroky žalovaného majúce povahu hodnotiacich úsudkov, hoci ich pravdivosť nemožno dokazovať a v tomto zmysle ani hodnotiť.

4.5. Dovolateľ vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol, že oba súdy v prejedávanej veci uviedli, že podmienkou ochrany dobrej povesti právnickej osoby je, aby právnická osoba požívala v čase zásahu „dobrú povesť“. Pod povest'ou je potrebné rozumieť všeobecne vytvorený (panujúci) názor na činnosť danej právnickej osoby osobami, ktoré s právnickou osobou prišli do priameho či nepriameho kontaktu. Samotné posúdenie dobrej povesti treba posudzovať predovšetkým v správaní tejto osoby vo vzťahoch, ktorý tvorí predmet jej činnosti. Dobrú povesť právnickej osoby je nevyhnutné hodnotiť aj podľa jej správania sa navonok, napr. v obchodných vzťahoch. najmä poctivým obchodným stykom a správaním voči klientom. Má za to, že v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola vyriešená otázka a to „za akých okolností právnická osoba môže stratiť dobrú povesť a aké správanie právnickej osoby znamená stratu jej dobrej povesti“. Táto právna otázka podľa názoru dovolateľa má zásadný význam na právne posúdenie skutkových okolností, ktoré boli počas konania zistené a zároveň na samotné rozhodnutie vo veci samej. Je názoru, že konanie žalobcu uvedené v rámci konania vylučuje dobrú povesť na jeho strane.

5. Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

6. Posúdením návrhu dovolateľa o odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre vyhovenie návrhu v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné, ale nie

dôvodné.

7.1. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7.2. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

7.3. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

7.4. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7.5. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

8. V danom prípade žalovaný vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

8.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť

nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti (bod 3.1.).

8.4. Dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania, resp. strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1998, R 125/1999, R 42/1993, 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľne, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Pričom za porušenie práva na spravodlivý proces nemožno považovať ani iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Preto podľa názoru dovolacieho súdu, nie je bez ďalšieho dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie, resp. ustálenie skutkového stavu či nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov, prípadne len tých, na ktoré sporová strana upriamila pozornosť počas konania (t. j. i listiny či výsluch svedka ako jedny z viacerých prípustných dôkazných prostriedkov) alebo nesprávne či iné vyhodnotenie niektorého dôkazu.

8.5. Dovolací súd zdôrazňuje, že je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP. a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8.6. Žalovaný je názoru, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je vnútorne rozporné, neodôvodnené dostatočne a absentuje vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci. K namietanej nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu najvyšší súd vychádzajúc z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07), preskúmaním vecí dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 393 CSP. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, zhrnul podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty sporových strán, i keď nie obsérne, ale výstižne zodpovedal podstatnú skutočnosť, ktorou je, že nepravdivé skutkové tvrdenia žalovaného, ktoré žalobca považuje za difamačné, boli objektívne spôsobilé narušiť a ohroziť dobrú povesť žalobcu. Pokiaľ teda žalovaný nevyvrátil nepravdivosť ním uvedených tvrdení v emaile zo dňa 29. júla 2019, nemohol súd inak vyhodnotiť skutkový stav, ktorý zisťoval z dôkazov predložených jednotlivými stranami v konaní.

8.7. Za zmätočnosťnú vadu v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (strany sporu), ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je právo sporovej strany

sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (pozri IV. ÚS 252/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Pokiaľ dovolateľ podaným dovolaním brojil proti skutkovému stavu zistenému nižšími súdmi, ani namietaná okolnosť nedostatočne zisteného skutkového stavu v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak ani tieto vady v prejednávanej veci nezistil. Civilný sporový poriadok umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (viď § 387 ods. 1 až 3 CSP). V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.). Dovolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2018 sp. zn. III. ÚS 314/2018, podľa ktorého odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 CSP.

8.8. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich kompletizujúcu jednotu. Rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením veci s tým, že sa obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie. Uvedený postup je v súlade s § 387 ods. 2 CSP, ktoré ustanovenie umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdí. Pod vecnou správnosťou je potrebné rozumieť správne zistenie skutkového stavu, správnu aplikáciu a interpretáciu príslušnej hmotnoprávnej normy na zistený skutkový stav a zároveň aj skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanoveniami procesného práva.

8.9. Dovolací súd má za to, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje dostatočnú argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam a nie je ho možné považovať za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne, resp. svojvoľné. Dovolaním nie je v zásade možné úspešne napadnúť hodnotenie dôkazov. Napadnúť možno len výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, pričom nesprávnosť hodnotenia dôkazov, ako to vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, možno vyvodzovať len zo spôsobu, ako k výsledku súd dospel. V posudzovanej veci z rozhodnutia odvolacieho

súdu (rovnako aj súdu prvej inštancie) je zrejmy jeho myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol určujúci skutkový záver, podľa ktorého súd z celého postoja a konania žalovaného mal za preukázané, že nepravdivé skutkové tvrdenia uvádzané žalovaným boli objektívne spôsobilé narušiť a ohroziť dobrú povesť žalobcu. Na námietku žalovaného, že nie je jasné, ako sa súd vysporiadal s námietkami a argumentami žalovaného uvedených v odvolaní týkajúcich sa poskytnutia služieb zo strany žalobcu v zmysle Zmluvy na vykonanie preaudit systému manažerstva zo dňa 26. júla 2016 odvolací súd uviedol, že táto vec s prejednávanej prípadom nesúvisí a pokiaľ by sa aj tvrdenie preukázalo ako pravdivé (ohľadom poskytnutého plnenia), neoprávňuje to žalovaného na zasielanie nepravdivých informácií iným subjektom. Odvolací súd ďalej poukázal, že v tejto súvislosti je tiež nepodstatné, že podľa žalovaného zmluva bola podpísaná „nedopatrením“ iným konateľom spoločnosti. Na odvolaciu námietku žalovaného, že žalobca nemohol požívať, resp. svojím konaním stratil dobrú povesť, odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd sa vzhľadom na predmet žaloby zameril na skutočnosť, či v čase zásahu požívala právnická osoba dobrú povesť. Keďže opak v konaní preukázaný nebol, túto podmienku považoval aj odvolací súd za splnenú. Na ďalšiu odvolaciu námietku a to, či obsahom emailu žalovaného/A. J. F. R.. zo dňa 29. júla 2019 boli skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky, tak ako vyplýva z odôvodnení rozsudkov súdov oboch inštancií vyplýva, že rozlišovali medzi hodnotiacimi úsudkami a skutkovými tvrdeniami a preto primerane zaťažili žalovaného bremenom preukázania pravdivosti tvrdenia uvádzané v emaily žalovaného zo dňa 29. júla 2019. Bolo teda na žalovanom, aby dôkazmi potvrdil pravdivosť obsahu emailu, čo sa však v priebehu konania nestalo. Námietka nedostatočného, resp. nepreskúmateľného rozhodnutia odvolacieho súdu, preto v posudzovanom prípade nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá by znamenala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd preto dospel k záveru, že v danej veci nejde o taký prípad zmätočnosti ako namieta dovolateľ. Za procesnú vadu konania podľa ust. § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 420, ani podľa ust. § 421 ods. 1 CSP.

8.10. K námietke spočívajúcej v nedostatočnom vyporiadaní sa s odvolacími dôvodmi žalovaného zo strany odvolacieho súdu, ktorými sa žalovaný domnieva, že spochybnil správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa podaným odvolaním žalovaného a jeho uvedenými odvolacími dôvodmi riadne zaoberal. O uvedenom svedčí odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (viď body 5. až 8.), z ktorého vyplýva, že dal odpovede, resp. vyjadril sa k odvolacím námietkam, ktoré mali pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam. Dovolací súd upozorňuje na to, že odvolací súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom skúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Ani týmto procesným postupom odvolacieho súdu preto jednoznačne nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

9. Následne dovolací súd pristúpil k skúmaniu existencie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

9.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

9.2. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané

(nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

9.3. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

9.4. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VOBdo/2/2020 a tiež 1VCdo/2/2022, 8Cdo/278/2019).

9.5. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

9.6. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) a „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

10. Dovolateľ vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu zakotvenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala nesprávne právne posúdenie otázky, či obsahom emailu žalovaného/A.. J. F. R.. zo dňa 29. júla 2019 boli skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky. Teda v kontexte predmetného sporu ide o vyriešenie uvedenej právnej otázky. Súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi za výroky pozostávajúce z nepravdivých skutkových tvrdení a odvolací súd takéto rozhodnutie

napadnutým rozsudkom potvrdil, pričom ani jeden súd sa nijakým spôsobom s uvedenou právnou otázkou nevyšporiadal, kedy náležite nerozlišovali medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami pri skúmaní obsahu predmetného emailu zo dňa 29. júla 2019.

10.1. Žalovaný uviedol, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu prezentovanej v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/149/2009 z 19. septembra 2018, ktorý uviedol, že „k porušeniu práva na česť, resp. dobrú povesť, môže dôjsť slovom, písmom, obrazom i akýmkoľvek iným konaním difamujúcej (zneuctujúcej, znevažujúcej, dehonestujúcej, diskreditačnej) povahy. Ak k takémuto porušeniu malo dôjsť slovom, treba pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku v prvom rade odlíšiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok (kritiku), pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia.“ Dovolateľ má za to, že odvolací súd v prejednávanej veci nerozlišoval medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami a výroky žalovaného neposudzoval s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti, za ktorých k nim došlo, predovšetkým so zreteľom na ich podstatu a sledovaný cieľ. To malo podľa žalovaného za následok, že súd považoval za nepravdivé výroky žalovaného majúce povahu hodnotiacich úsudkov, hoci ich pravdivosť nemožno dokazovať a v tomto zmysle ani hodnotiť.

10.2. Dovolací súd poukazuje, že pre vznik zodpovednosti za zásah do dobrej povesti postačuje to, že je daná objektívna spôsobilosť privodiť (nemajetkovú) ujmu na dobrej povesti právnickej osoby. Podľa doktrínálne a judikatúrne ustálených a dlhodobo akceptovaných názorov (napr. Fekete, I.: Občiansky zákonník I. Veľký komentár. Bratislava, EUROKÓDEX 2011, str. 164; Švestka, Jehlička, Škárová, Spáčil a kol.: Občiansky zákonník I, komentár, 2. vydání, C.H.BECK 2009, str. 250; Lazar, J. a kol.: Základy občianskeho hmotného práva. 1. Zväzok. IURA EDITION, 2000, str. 87; Vojčík, P.: Občianske právo hmotné I. UPJŠ v Košiciach 2002, str. 116, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Fressoz a Roire proti Francúzsku z 21.1.1999; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 211/08 z 18. septembra 2008; uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. 9. 2009, sp. zn. 4Cdo/212/2007; rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. januára 2011, sp. zn. 1Cdo/113/2009; rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. marca 2007, sp. zn. 5Cdo/180/2007; a mnoho ďalších), je každé nepravdivé tvrdenie a neprímeraný hodnotiaci úsudok považovaný za neoprávnený zásah do práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby, za predpokladu, že je objektívne spôsobilé privodiť ujmu na dobrej povesti právnickej osoby, t. j. postačuje, že nepravdivé tvrdenie alebo neoprávnená kritika má difamačný charakter negatívne pôsobiaci na dobrú povesť právnickej osoby (tzv. znevažujúci dojem). Táto právna konštrukcia tzv. objektívnej spôsobilosti privodiť ujmu na dobrej povesti (tzv. potencialita ujmy) je založená na premise, že vznik skutočnej ujmy by bolo v drvivej väčšine prípadov objektívne nemožné preukázať vzhľadom na imateriálny a abstraktný charakter práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby.

10.3. Právnická osoba, o ktorej dobrú povesť ide, nemá spravidla objektívne dostupné možnosti ako zistiť a preukázať reálny vznik ujmy napr. či potenciálni obchodní partneri si v dôsledku neoprávneného zásahu rozmysleli nadviazať spoluprácu s touto osobou alebo aké konkrétne subjekty boli prijímateľmi negatívnych informácií o právnickej osoby a ako tieto informácie vnímali. Vzhľadom na tieto skutočnosti právna úprava ochrany dobrej povesti právnickej osoby nie je postavená na vzniku skutočnej ujmy a následkoch neoprávneného zásahu, ale na objektívnej spôsobilosti neoprávneného zásahu privodiť ujmu, resp. negatívne zasiahnuť do dobrej povesti právnickej osoby v rovine ohrozenia tejto dobrej povesti. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu dobrej povesti sa teda nevyžaduje reálne vyvolanie negatívnych následkov (vznik ujmy), ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť dobrú povesť právnickej osoby, t. j. spôsobilý tieto negatívne následky privodiť; nie je tu rozhodujúce, či skutočne došlo k ujme, pričom rovnako je irelevantné zavinenie - občianskoprávna ochrana dobrej povesti je totiž založená na objektívnom princípe. V zásade je nepochybné, že k neoprávneným zásahom dochádza vtedy, keď sú nepravdivé skutkové tvrdenia alebo neprímerané hodnotenia prednesené verejne. Ak sa prednesené výroky dostanú na verejnosť alebo ak sa na verejnosť môžu dostať, je tu daná objektívna spôsobilosť vyvolať následky týkajúce sa dobrej povesti právnickej osoby. Je pritom bezvýznamné, že k neoprávnenému zásahu došlo nedbalým prevzatím informácií a k ich následnému rozširovaniu. Subjektívne hodnotiace úsudky požívajú z hľadiska slobody prejavu intenzívnejšiu ochranu ako výroky, ktoré majú charakter skutkových tvrdení. Pri hodnotiacich úsudkoch sa totiž dôkaz pravdivosti nepripúšťa, zatiaľ čo skutkových tvrdeniach sa naopak, dôkaz pravdivosti pripúšťa.

10.4. Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

odôvodňuje žalovaný s poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/149/2009 z 19. septembra 2018. Vec prejednávajúci senát v posudzovanej veci ustálil, že právne posúdenie opodstatnenosti uplatnených nárokov odvolacím súdom vo väzbe na zistený skutkový stav nebolo správne. Odvolací súd nerešpektoval výkladové hľadiská, keď najmä dôsledne nerozlišoval medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami a výroky žalovaného neposudzoval s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti, za ktorých k nim došlo, predovšetkým so zreteľom na ich podstatu a sledovaný cieľ. To malo za následok, že považoval za nepravdivé výroky žalovaného majúce povahu hodnotiacich úsudkov, hoci ich pravdivosť nemožno dokazovať a teda v tomto zmysle ani hodnotiť. Rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

10.5. V danej veci najvyšší súd je názoru, že súdy oboch inštancií sa nemohli odkloniť od právnych záverov vyjadrených vo vyššie spomenutom rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré poukázal žalovaný, pretože v prejednávanej veci súdy vyvodili svoje rozhodnutie z odlišných skutkových a právnych dôvodov. Rozhodnutie, na ktoré poukazuje žalovaný, po skutkovej ani právnej stránke nesúvisí s prejednanou vecou, preto nemožno uzavrieť, že napadnuté rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Súdy oboch stupňov (ako vyplýva z odôvodnení rozsudkov) rozlišovali medzi hodnotiacimi úsudkami a skutkovými tvrdeniami a preto primerane zaťažili žalovaného bremenom preukázania pravdivosti tvrdenia uvádzané v emaily žalovaného zo dňa 29. júla 2019. Bolo teda na žalovanom, aby dôkazmi potvrdil pravdivosť obsahu emailu, čo sa však v priebehu konania nestalo. Hodnotiaci úsudok nemožno akokoľvek dokazovať, ale súdy skúmali, či sa zakladá na pravdivej informácii.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

11. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP považoval za kľúčovú otázku v tomto konaní, ktorá nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, otázku „za akých okolností právnická osoba môže stratiť dobrú povesť a aké správanie právnickej osoby znamená stratu jej dobrej povesti“. Táto právna otázka podľa názoru dovolateľa má zásadný význam na právne posúdenie skutkových okolností, ktoré boli počas konania zistené a zároveň na samotné rozhodnutie vo veci samej. Je názoru, že konanie žalobcu uvedené v rámci konania vylučuje dobrú povesť na jeho strane.

11.1. V dovolaní, prípustnosť ktorého sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá v prvom rade formuláciu právnej otázky a zároveň, že danú právnu otázku odvolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby odvolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil.

11.2. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

11.3. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok je potrebné poukázať tiež na to, že odvolací súd je viazaný skutkovým základom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie, preto ani nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch oboch inštancií, ani posudzovať správnosť z nich vyvedených skutkových zistení (záverov). V civilnom sporovom konaní sa uplatňuje prejednávací zásada. Účastník má v takomto konaní jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú tieto procesné povinnosti účastníka, je vždy daný hypotézou

hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena, ako aj nositeľa dôkazného bremena. V preskúvanom prípade bolo - so zreteľom na citované ustanovenia Občianskeho zákonníka - na žalovanom, aby relevantne preukázal, že jeho tvrdenia uvedené v predmetnom emaily sú pravdivé.

11.4. V rozsahu dovolateľom nastolenej dovolacej otázky prvoinštančný ako aj odvolací súd formuloval svoje skutkové zistenia na základe (predovšetkým) z vyjadrení sporových strán, výpovedí svedkov, vykonaného dokazovania tak, že mal za preukázané, že nepravdivé skutkové tvrdenia uvádzané žalovaným boli objektívne spôsobilé narušiť a ohroziť dobrú povesť žalobcu.

11.5. Dovolací súd je názoru, že právne významné okolnosti, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 CSP), záviseli od skutkového substrátu, ktorého individuálny obsah limitoval aj záver o tom, či relevantným spôsobom žalovaný preukázal, že jeho tvrdenia o žalobcovi sú pravdivé.

11.6. Preto (aj) odpoveď na dovolaciu otázku formulovanú žalovaným že „za akých okolností právnická osoba môže stratiť dobrú povesť a aké správanie právnickej osoby znamená stratu jej dobrej povesti“ bude vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach.

11.7. Je zrejmé, že žalovaný v danom prípade vo väzbe na § 421 ods. 1 písm. b) CSP síce argumentuje nesprávnym právnym posúdením, avšak len v tom zmysle, že ak by tvrdenia žalovaného uvedené v predmetnom emaily sa ukázali ako pravdivé a súd by ich vyhodnotil inak, nevyhnutne by musel dospieť k odlišnému právnemu posúdeniu, teda k záveru, že žalovaný uniesol dôkazné bremeno. Bolo teda na žalovanom, aby dôkazmi potvrdil pravdivosť obsahu emailu, čo sa však v priebehu konania nestalo. Súd prvej inštancie tak vychádzal zo zisteného skutkového stavu, v zmysle ktorého namietané údaje v emaily sú nepravdivé, difamačného charakteru a spôsobilé zasiahnuť do dobrej povesti právnickej osoby. Vzhľadom na to, že dovolateľom takto namietnuté boli skutkové (nie právne) okolnosti, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu v tejto časti nie je podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP prípustné.

11.8. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného podľa § 420 písm. f) CSP nie je prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. Dovolanie v časti vymedzenej právnou otázkou podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako neodôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

11.9. V konaní bol úspešnou stranou žalobca, ktorému vznikol proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu žalobcovi v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018).

11.10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.